

Kollel Yom Rishon

Sunday Morning Learning Program for Men

WWW.KOLLELYOMRISHON.ORG

“Shmurah Matzah: What Qualifies and How Much Should I Order?”

1) Masechet Pesachim, 35a
תלמוד בבלי מסכת פסחים דף לה עמוד א	9) Ritva, Pesachim, 40a
חידושי הריטב"א מסכת פסחים דף מ עמוד א
2) Masechet Pesachim, 38a
תלמוד בבלי מסכת פסחים דף לח עמוד א	10) Rambam, Chametz U'Matzah, 6
רמב"ם הלכות חמץ ומצה פרק ה
3) Rashi, ibid.
רש"י מסכת פסחים דף לח עמוד ב	11) Me'iri, ibid.
מאירי, שם
4) Masechet Sanhedrin, 77b
תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף עז עמוד ב	12) Bach, Orach Chaim 472
ב"ח, או"ח סי' תעב
5) Rambam, Geirishun, 9
רמב"ם הלכות גירושין פרק ט	13) Sefer Ma'aseh Rav, 185
ספר מעשה רב, אות קפ"ה
6) Rosh, Pesachim, 2
רא"ש מסכת פסחים פרק ב	14) Tosafot, Moed Katan, 19a
תוספות מסכת מועד קטן דף יט עמוד א
7) Rambam, Chametz U'Matzah, 5
רמב"ם הלכות חמץ ומצה פרק ה	15) Ba'al HaMaor, 26b
בעל המאור, פסחים דף כו עמוד ב בדפי הרי"ף
8) Aruch HaShulchan, Orach Chaim 453
ערוך השלחן, או"ח סי' תנג	16) Chizkuni, Bo, 12
חזקוני, פרשת בא פרק יב

Rabbi Eliakim Koenigsberg

י"ט אדר תשס"ו • 3/19/06

A program of
Yeshiva University's
Center for the Jewish Future

1) תלמוד בבלי מסכת פסחים דף לה עמוד א

משנה אלו דברים שאדם יוצא בהן ידי חובתו בפסח בחטים בשעורים בכוסמין ובשיפון ובשיבולת שועל ויוצאין בדמאי ובמעשר ראשון שנטלה תרומתו ובמעשר שני והקדש שנפדו והכהנים בחלה ובתרומה אבל לא בטבל ולא במעשר ראשון שלא נטלה תרומתו ולא במעשר שני והקדש שלא נפדו חלות התודה ורקיקי נזיר עשאן לעצמו אין יוצא בהן עשאן למכור בשוק יוצאין בהן

2) תלמוד בבלי מסכת פסחים דף לח עמוד א

מנא הני מילי אמר רבה דאמר קרא תלמוד בבלי +שמות יב+ ושמתם את המצות מצה המשתמרת לשם מצה יצתה זו שאין משתמרת לשם מצה אלא לשום זבח.

3) רש"י מסכת פסחים דף לח עמוד ב

ושמתם את המצות עביד לה שמירה לשם מצה - כל שימור שאתה משמרה שלא תחמיץ התכוון לשם מצה של מצוה.

4) תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף עז עמוד ב

אמר רב פפא האי מאן דכפתיה לחבריה ואשקיל עליה בידקא דמיא גירי דידיה הוא ומיחייב הני מילי בכח ראשון אבל בכח שני גרמא בעלמא הוא

5) רמב"ם הלכות גירושין פרק ט

הלכה טו
הרי זה גיטיך לכשתצא חמה מנרתקה ומת בלילה אינו גט, על מנת שתזרח חמה ומת בלילה הרי זה מגורשת וכשתזרח חמה יתקיים התנאי, התנה עליה שאם זרחה חמה יהיה גט ואם לא זרחה לא יהיה גט ומת בלילה אינו גט שהרי לא נתקיים התנאי עד שמת ואין גט לאחר מיתה.

הלכה טז
שכיב מרע שכתב גט לאשתו וגירשה ועמד אינו יכול לחזור בו, שאין גיטו כמתנתו, שאם תאמר יחזור בו יאמרו גיטו לאחר מיתה יגרש כמו מתנתו שאינה קונה אלא לאחר מיתה.

6) רא"ש מסכת פסחים פרק ב

ורב כהן צדק ז"ל כתב לצאת ידי חובה בלילה הראשונה אינה אלא במצה שאפאה ישראל לשם מצה שנאמר ושמתם את המצות עד שתהא משומרת לשם מצה. ורב האי גאון ז"ל כתב מצה שאפאה נכרי לפני ישראל על ידי שימור כתקונה מותרת לישראל לאוכלה.

7) רמב"ם הלכות חמץ ומצה פרק ה

הלכה ט
לפיכך אמרו חכמים צריך אדם ליהזר בדגן שאוכל ממנו בפסח שלא יבוא עליו מים אחר שנקצר עד שלא יהיה בו שום חמוץ, דגן שנטבע בנהר או שנפל עליו מים כשם שאסור לאכלו כך אסור לקיימו אלא מוכרו לישראל ומודיעו כדי שיאכלנו קודם הפסח, ואם מכרו לגוים קודם הפסח מוכר מעט לכל אחד ואחד כדי שיכלה קודם הפסח שמא יחזור הגוי וימכרנו לישראל.

8) ערוך השלחן, או"ח סי' תנג

כא הרי מפורש דהשמירה הוא לכל ימי הפסח בשוה, דהשמירה היא מחמוץ ולא משום ענין לשמה דמצוה...ואני אומר שזהו גם דעת רב האי גאון...דאין כאן ענין לשמה כלל אלא שימור מחמוץ ולכן אין חילוק מי הוא העושה

9) חידושי הריטב"א מסכת פסחים דף מ עמוד א

אבל מורי הרא"ה ז"ל היה דן להקל דסגי בישראל עומד על גבו דלא בעי' עשייה לשם מצה רק שימור לשם מצה דהכי כתיב ושמתם את המצות, כך היה דן מורי הרא"ה ז"ל להלכה ולא למעשה

10 רמב"ם הלכות חמץ ומצה פרק ו

הלכה ט

חלות תודה ורקיקי נזיר שעשה אותן לעצמו אין יוצאין בהן שנאמר +שמות י"ב+ ושמרתם את המצות מצה המשתמרת לענין מצה בלבד היא שיוצאין בה אבל זו משתמרת לענין הזבח, ואם עשאן למכור בשוק הרי זה יוצא בה ידי חובתו, שהעושה למכור בשוק דעתו שאם לא ימכרו יאכל אותן ונמצא בשעת עשייתן שמרן לשם מצה.

11 מאירי, שם

אבל בצק שלהם (פי' של גוים) לא, וגדולי המפרשים פירשוהו אף בפנינו, וממה שאמרו חזקה אין אדם משמר מה שביד חבירו

12 ב"ח, או"ח סי' תעב

וכתב מהר"ל מפראג מדקאמר בגמ' השמש שאכל כזית מצה כשהוא מיסב יצא, דמשמע דיעבד יצא, יראה דדוקא השמש שמשמש לבני הסעודה וא"א לו להסב יוצא באכילת כזית א' בהסיבה, דלגבי השמש הוי דיעבד, אבל שאר כל אדם יסב לכתחילה כל פעם שאוכל מצה, דכל האכילה של המצה אפי' אוכל הרבה הכל הוא מצוה א'

13 ספר מעשה רב, אות קפ"ה

"שבעת ימים תאכל מצות" כל שבעה מצוה, ואינו קורא לה רשות אלא לגבי לילה ראשונה שהיא חובה, ומצוה לגבי חובה רשות קרי לה, אעפ"כ מצוה מדאורייתא הוא

14 תוספות מסכת מועד קטן דף יט עמוד א

ובהלכות גדולות פסק דאסור להניח תפילין בחולו של מועד ולטעם שממעט שבתות וימים טובים מימים ימימה מסתבר שפיר דממעט חולו של מועד ולמאן דדריש (מנחות דף לו:): מלך לאות יצאו שבתות וימים טובים שהן בעצמן אות יש לומר לפי שאין עושין מלאכה כי אם בדבר האבד אבל קשיא למאי דפרישית לעיל (דף ב. ד"ה משקין) דמלאכה דחול המועד מדרבנן היכי ממעט להו יש לומר הואיל ואוכל מצה ויושב בסוכה אין צריך אות

15 בעל המאור, פסחים דף כו עמוד ב בדפי הרי"ף

ויש ששואלין באכילת מצה מה טעם אין אנו מברכים עליה כל ז' כמו שמברכים על הסוכה כל ז', דהא גמרינן מהדדי שלילה הראשון חובה מכאן ואילך רשות בין במצה בין בסוכה כדאיתא בפרק הישון, ויש להשיב לפי שאדם יכול בשאר ימים לעמוד בלא אכילת מצה ויהיה ניזון באורז ודוחן וכל מיני פירות, משא"כ בסוכה שאין אדם יכול לעמוד בלא שינה ג' ימים, והוא חייב לישן בסוכה ולטייל בה

16 חזקוני, פרשת בא פרק יב

[בראשון בארבעה עשר יום לחודש תאכלו מצת] עד יום האחד ועשרים לחדש בערב... יש לך דברים שמקבלין שכר בעשייתן ועונש כשאין עושין אותן כגון מצה בלילה הראשון, ויש לך דברים שאין מקבלין שכר בעשייתן ולא עונש כשאין עושין אותן כגון מצה מליל ראשון ואילך, ומ"מ מצות תאכלו שבעת ימים כתיב כלומר אם אכל מצה כל שבעת הימים מכל מקום קיים הוא הפסוק זה של שבעת ימים מצות תאכלו